

ANAVATAN PARTİSİ TÜZÜĞÜ

BİRİNCİ KISIM

GENEL ESASLAR

Kuruluş

Madde1- Anavatan Partisi, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, Siyasi Partiler Kanunu, Seçim Kanunu ve İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi ile Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi olmak üzere diğer kanunların kapsam ve çerçevesinde kurulmuş olan ve faaliyet gösteren bir siyasi partidir.

Partinin Genel Merkezi Ankara'dadır. Partinin kısaltılmış adı "ANAP" dır. "**Partinin özel işareti; bal peteği biçimindeki Türkiye haritası üzerinde arı figürü ve bu figürün üzerinde ANAVATAN altında PARTİSİ ve yazılarından ibarettir.**"

Amaç ve İlkeleri

Madde 2- Anavatan Partisi Milliyetçi, Muhafazakâr, Sosyal Adaletçi bir merkez partisi olup, Türkiye'nin bütün değerlerini bünyesinde toplamayı hedefler. **Uygarlığın;** özgür insanın aklı, vicdanı ve emeğiyle yaratıldığına ve böylece insanlığın ortak kazanımı olduğuna inanan, **Atatürk'ün "muasır medeniyet seviyesine erişmek ve onu aşmak"** idealine yeni bir çağ açmak hedefiyle bağlanan, **Muhafazakârlığı;** milli bilinç ve manevi değerleri, tarih ve geleneğin sürekliliği içinde yaşatmak ve toplumun dini, tarihi, kültürel tüm değerlerine saygılı olmak şeklinde anlayan, **Çağdaşlık kavramını;** tarih ve gelenekten kopmaksızın süreklilik içinde değişim ve yenilenme olarak gören, **Milliyetçiliği;** milli bilinci özgüven ve özsaygı temelinde yükseltmek olarak kabul eden, **Laikliği;** vatandaşların din ve vicdan özgürlüklerini güvence altına alarak bireyin din veya din dışı her türlü baskı ve zorlamadan özgürleştirilmesi olarak benimseyen, Anayasal düzenin ve toplumsal barışın korunması için vazgeçilmez bir ilke olarak kabul eden, **Devleti;** milletimizin birlik ve bağımsızlık iradesinin örgütlü varlığı olarak gören, **Cumhuriyet ve Demokrasiyi** devamlılık içinde algılayan, **Hukukun üstünlüğünü,** en yüksek güç olarak kurumsallaştıran ve insan hak ve özgürlüklerinin teminatı kılan, **Özgürlüğü,** insanın yaratılışından getirdiği vazgeçilmez ve kutsal bir hak, **Adaleti,** hakka kayıtsız şartsız riayet, **Refahı** da adil bölüşülmüş değerler bütünü olarak gören, **."Halka hizmet Hakk'a hizmettir"** düsturu ile milletine, ülkesine ve insanlığa hizmet etmeyi ülkü edinen bir siyasi partidir.

İKİNCİ KISIM

ÜYELİK

Üye Olabilme Şartları (SPK m. 12)

Madde 3- Partinin tüzük, program ve ilkelerini benimseyen, yasal şartlara sahip, her vatandaş partiye üye olabilir.

Yasal engeli bulunanlar partiye üye olamazlar.

Milletvekili ve mahalli idareler seçimlerinde aday olup seçimi kazananlar kendiliğinden parti üyesi olurlar.

Üyelik İçin Başvuru

Madde 4- Üye olmak isteyenler ikametgâhlarının bağlı bulunduğu ilçe başkanlığına üyelik formu doldurarak bizzat kendileri başvurabilirler.

Başvurunun Karara Bağlanması ve Kayıt(SPK m. 12)

Madde 5- İlçe yönetim kurulu en geç 15 gün içinde başvuruyu değerlendirir. Uygun gördüklerini sırasına göre kaydeder ve yapılan kayıtlar atıfla üye kayıt defterine işlenir. 15 gün içinde karar verilmemesi hâlinde üyelik başvurusu kabul edilmiş sayılır.

Üyeliği kabul edilmeyen kişi kendisine yapılacak bildirim takiben 10 gün içinde il yönetim kuruluna itiraz edebilir. İl yönetim kurulu itirazı 10 gün içinde karara bağlar. İl yönetim kurulu kararına karşı ilgili taraflar kararın kendilerine bildirimini takiben 10 gün içinde Merkez Karar ve Yönetim Kuruluna (MKYK) itiraz edebilirler. Kurulun kararı kesindir.

MKYK, haklı bir neden varsa bir ilçenin üye kayıtlarının tamamını iptal ederek yeniden üye kaydı yapılmasına karar verebilir.

MKYK Onayı İle Üye Kaydı

Madde 6- Herhangi bir nedenle partiden ilişiği kesilmiş olanlar, müracaat etmeleri hâlinde MKYK onayı ile yeniden üye olabilirler.

MKYK, başvurular üzerine doğrudan üye kaydı yapabilir. Kaydı yapılanların üyelik formları ikametgâhlarının bulunduğu ilçe başkanlığına gönderilerek üye kaydı tamamlanır.

Üyeliğin Düşmesi

Madde 7- Parti üyeliği;

Ölüm, İstifa, Disiplin Kurulu kararıyla üyelikten çıkarılma, Siyasi Partiler Kanunu ve bu tüzükte aranan üyelik niteliklerinin kaybedilmesi, Üyenin başka bir partiye üye olması veya adaylık başvurusunda bulunması, Ölüm ve istifa hâlleri dışında kaydı silinen üyeye bu karar 10 gün içinde bildirilir. Kaydı silinen üyenin karara karşı, bildirim tarihinden itibaren 10 gün içinde il yönetim kuruluna itiraz hakkı vardır. İl yönetim kurulu kararına karşı taraflar bildirim tarihinden itibaren 10 gün içinde MKYK'ya itirazda bulunabilirler. MKYK'nın kararı kesindir.

Genel Merkezce Kayıtların Tutulması

Madde 8- Tüzüğe uygun üye kayıtları genel merkez üye yazım birimince kayda alınır. Bu kayıtlar ilçe, il ve ülke geneli olmak üzere ayrı ayrı tutulur.

Genel merkez üye kayıtları esas olup, üye yazım birimince ilçe başkanlıklarına gönderilen kayıtların suretleri üye kayıt defteri niteliğindedir.

Yönetmelik

Madde 9- Üye yazım biriminin kuruluş ve çalışma esasları ile üyelik başvuru ayrıntısı ve diğer işlemler yönetmelikle düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

PARTİ TEŞKİLATI

MERKEZ TEŞKİLATI

BÜYÜK KONGRE

Madde 10- Büyük Kongre, Partinin en üst karar ve denetim organı olup seçilmiş ve doğal üyelere oluşur.

Seçilmiş Üyeler

Madde 11- İl kongrelerince seçilen ve toplamı Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının iki katı kadar olan delegelerdir.

Büyük kongre il delege sayısı, teşkilat başkanlığı tarafından belirlenir ve MKYK tarafından onaylandıktan sonra il başkanlıklarına bildirilir.

Büyük kongrenin delege tespiti, sayısı, seçilme usul ve yöntemi çıkarılacak delege yönetmeliğinde gösterilir.

Doğal Üyeler ve Onur Üyeler

Madde 12- Doğal üyeler; Parti Genel Başkanı, MKYK ile Merkez Disiplin Kurulu Üyeleri ve partili bakanlar, milletvekilleri ve kurucular kurulu üyeleridir.

Büyük kongrenin doğal üyeleri il kongrelerinde delege seçilemezler.

Büyük kongre onur üyelerinin kimlerden oluşacağı, nitelikleri ve sayıları hakkında karar verme yetkisi MKYK'ya aittir. Ancak delegelik sıfatları olmadıkça oy kullanamazlar.

Görev ve Yetkiler (SPK m. 14/5)

Madde 13- Genel Başkanı, MKYK ve merkez disiplin kurulunun asıl ve yedek üyelerini gizli oyla seçmek,

Parti teşkilatının bütün birimleri ve her türlü parti faaliyeti ve parti politikası hakkında karar vermek,

Partinin tüzük ve programında değişiklik yapmak, partinin gelir ve gider kesin hesabını kabul veya reddetmek, MKYK'yı ibra etmek,

Kanunlar, parti tüzük ve programı çerçevesinde toplumu ve devleti ilgilendiren konularla kamu faaliyetleri ve parti politikası hakkında genel nitelikte olmak şartıyla temenni veya bağlayıcı kararlar almak,

Partinin kapanmasına, başka bir partiyle birleşmesine, böylece hukuki varlığı sona erecek partinin mallarının tasfiye veya intikal şekline dair kararlar vermek,

Kanun ve tüzükte yer alan sair hususları karara bağlamak.

Olağan Toplantı ve Gündem (SPK m. 14/7,10 ve 21/3,4,5)

Madde 14- Büyük kongre, Parti Genel Başkanı veya yetkilendireceği MKYK üyelerinden biri tarafından usulüne uygun yoklama yapıldıktan sonra yeterli çoğunluk sağlanmışsa açılır.

Büyük kongrenin yer, gün ve saati ile gündemi MKYK tarafından belirlenir. Bu kurul iki yıldan az, üç yıldan fazla olmamak üzere büyük kongreyi toplamak zorundadır.

Büyük kongrenin yeri, zamanı ve gündemi ile ilk toplantıda çoğunluk sağlanamazsa ertesi gün yapılacak ikinci toplantının yeri, zamanı ve gündemi en az 15 gün önce il başkanlıklarına ve gerekli güvenliğin sağlanması için de mülki idare amirliğine bildirilir.

Büyük kongre üyelerini gösterir delege listesi ile toplantının yer, zaman, gündemi ve çoğunluk sağlanamadığı takdirde ikinci toplantıya dair hususlar, kongre tarihinden en az 15 gün önce iki nüsha olarak yetkili seçim kuruluna bildirilir.

Yetkili seçim kurulunca onaylanan listeler kongre tarihinden en az 7 gün önce genel merkez binasında ilan edilir. İlan süresi 3 gündür. İtirazlar ilan süresi içinde yapılır ve hâkim tarafından incelenen itirazlar en geç iki gün içinde kesin olarak karara bağlanır.

Büyük kongrenin toplantı yeter sayısı üye tam sayısının salt çoğunluğudur. İlk toplantıda çoğunluk sağlanamazsa, ikinci toplantıda yeter sayısı aranmaz. Karar yeter sayısı ise hazır bulunan üyelerin salt çoğunluğudur.

Açılış Konuşması ve Görüşmeler (SPK m. 14/son)

Madde 15- Büyük kongrede divanın teşekkülünden sonra açılış konuşması için Parti Genel Başkanına söz verilir. Akabinde MKYK'nın faaliyet raporu okunur.

Görüşmeler, gündemdeki sıraya göre yapılır.

Parti tüzük ve programına aykırı olmayan bir konunun gündeme alınması, gündem değişikliği veya gündemdeki sıranın değiştirilmesi kongrede bulunan delegelerin en az yüzde beşinin imzalı teklifleri, gündemin okunması işlemi tamamlanmadan önce divan başkanlığına ulaştırılmak kaydıyla görüşmeye açılır ve yapılacak oylama sonucuna göre karara bağlanır.

Görüşmeler söz isteği sırasına göre yürütülür. Ancak Genel Başkan ve MKYK üyelerine öncelik verilir.

Parti tüzük ve programlarında değişiklik yapılmasına ilişkin olan veya parti politikalarını ilgilendiren tekliflerin karara bağlanması için, bu tekliflerin Genel Başkan, MKYK veya büyük kongre delegelerinin en az yüzde beşi tarafından önerilmiş olması gerekir.

Kanunlar, parti tüzük ve parti programı çerçevesinde toplumu ve devleti ilgilendiren konularla kamu faaliyetleri konularında karar alınmasına dair teklifleri karara bağlamak için büyük kongrede hazır bulunan üyelerin üçte biri tarafından önerilmiş olması gerekir. Bu teklifler büyük kongrece seçilecek bir komisyonda görüşüldükten sonra, komisyon raporuyla birlikte incelenir ve karara bağlanır.

MKYK'nın kesin hesap raporları görüşülüp karara bağlanmadan organ seçimlerinin oylamasına geçilemez.

Adaylık ve Seçim

Madde 16 - Seçilme yeterliliğine sahip ve partiye kayıtlı her üye, her organa aday olabilir. Ancak aynı kişi, aynı anda farklı organlara aday olamaz. Aksi takdirde ilk adaylıkları dışındaki adaylıkları geçersizdir.

Seçim kurulu başkanı, yeterli nitelik ve sayıda seçim sandık kurulu oluşturur.

Büyük kongre delegelerinin yüzde on beşinin noterde veya divan başkanlığınca görevlendirilecek üyelerin gözetiminde imzalayacakları yazılı önerileri ile genel başkanlığa aday olunabilir.

Genel Başkan seçimi dışındaki seçimler aynı anda ve birlikte yapılır.

Olağanüstü Toplantı (SPK m. 14/6)

Madde 17 - Genel Başkanın veya MKYK'nın lüzum göstermesi veya büyük kongre üyelerinin en az yüzde **yirmisinin** noter onaylı yazılı istemi üzerine olağanüstü toplantı yapılır.

Gündem, daveti yapan organca hazırlanır ve gündem dışında başka konu görüşülemez.

MKYK, çağrı tarihinden 45 gün içinde olağanüstü toplantıyı yapar.

Tutanaklar ve İtiraz (SPK m.21/9, 10,11)

Madde 18- Seçim süresinin sonunda seçim sonuçları tutanakla tespit edilip seçim sandık kurulu başkan ve üyeleri tarafından imzalanır. Tutanakların bir örneği seçim yerinde asılmak suretiyle ilan edilir. Kullanılan oylar ve diğer belgeler, tutanağın bir örneği ile birlikte üç ay süre ile saklanmak üzere seçim kurulu başkanlığına verilir.

Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile tutanakların düzenlenmesinden itibaren iki gün içinde seçim sonuçlarına yapılacak itirazlar hâkim tarafından aynı gün incelenir ve kesin olarak karara bağlanır.

Hâkim, seçim sonuçlarını etkileyecek ölçüde bir usulsüzlük veya kanuna aykırı uygulama nedeniyle seçimlerin iptaline karar verdiği takdirde bir aydan az ve iki aydan fazla bir süre içinde olmamak üzere seçimlerin yenileneceği tarihi tespit ederek partiye bildirir. Belirlenen günde yalnız seçim yapılır.

GENEL BAŞKAN (SPK m. 15)

Madde 19- Parti Genel Başkanı, büyük kongrece gizli oyla ve üye tam sayısının salt çoğunluğuyla seçilir. İlk iki oylamada sonuç alınmazsa üçüncü oylamada en çok oy alan seçilmiş sayılır. Genel Başkan, en çok üç yıl için seçilir.

Divan başkanlığına yapılan adaylık başvuruları ilan edilir. Birden fazla aday varsa her aday için farklı renklerdeki oy pusulaları kullanılır.

Büyük kongre gündeminin seçimler maddesinde öncelikle Genel Başkan seçimi yapılır. Genel Başkan, seçimi tamamlanmadan diğer organ seçimlerine geçilemez.

Görev ve Yetkiler

Madde 20-Genel Başkan, partiyi temsil eder.

Kanunlardaki özel hükümler saklı kalmak kaydıyla parti adına dava açma ve taraf olma yetkisine sahiptir.

Genel Başkanın lüzum görmesi halinde Genel Başkan Yardımcılarını ve Genel Sekreteri görevden alma ve yerlerine bir sonraki büyük kongreye kadar yeni atama yapma talebini MKYK ya bildirir ve bu talebin gereği MKYK üyelerince karar verilir. Tüzük tadili ile ilgili ihtiyaç duyulacak hallerde gerekli ekleme ve çıkarmalar Genel Başkanın teklifi ve MKYK kabulü ile yürürlüğü girer.

Merkez Yürütme Kurulu üyeleri arasında görev dağılımı ve değişikliği yapar.
Disiplin kurulları hariç tüm parti organlarının doğal başkanı olarak gerektiğinde bu organları toplantıya çağırır ve parti birimleri arasında uyumu sağlar.
Gerektiğinde danışman tayin eder.
Her türlü parti faaliyetlerini takip ve kontrol eder.
Genel Başkan yardımcılara veya Genel Sekretere yetki devrinde bulunabilir.
Kanun, tüzük ve mevzuatın kendisine yüklediği diğer görevleri yapar.

Genel Başkanlığın Boşalması (SPK m.15)

Madde 21- Genel Başkanlığın herhangi bir nedenle boşalması halinde, büyük kongre toplanıncaya kadar, Genel Başkan vekili başkanlık eder ve en geç 45 gün içinde büyük kongreyi toplantıya çağırır.

MERKEZ KARAR VE YÖNETİM KURULU (SPK m. 16)

Çalışma Esasları

Madde 22- MKYK, Genel Başkan dâhil büyük kongrede seçilen 50 (elli) asıl ve 25 (yirmibeş) yedek üyeden oluşur. Üyeliğin boşalması hâlinde, sırasına göre yedek üyelerden biri çağırılır ve boşalan üyenin süresini tamamlar.

MKYK lüzum görüldüğünde toplanır. Toplantının gündemi en az üç gün önce üyelere bildirilir. Genel Başkan veya MKYK üye tam sayısının 1/3' ünün talep etmesi halinde olağanüstü toplantı yapılır.

MKYK, Genel Başkanın bulunmadığı zamanlarda Genel Başkan vekili başkanlığında toplanır.

MKYK toplantılarına partinin TBMM grup başkan vekilleri çağrı üzerine katılabilir ancak oy kullanamazlar.

Toplantı yeter sayısı üye tam sayısının salt çoğunluğu, karar yeter sayısı ise toplantıya katılanların salt çoğunluğudur. Gizlilik kararı alınmadığı takdirde oylamalar açık yapılır. Eşitlik hâlinde Genel Başkanın katıldığı görüş kabul edilir.

Görev ve Yetkiler

Madde 23-Teşkilatları kurmak, görevden almak, görevden alınanların yerine yenilerini atamak,

Genel Başkanın teklifi üzerine MYK'nın üye sayısını azaltmak, artırmak, yeni görev alanları ihdas etmek veya iş bölümünü değiştirmek,

İl ve ilçe teşkilatlarında organların üye sayısını kanuni sayıdan az olmamak üzere artırmak veya azaltmak,

Tüm seçimlerde seçim mekanizmasını tanzim, sevk ve idare etmek. Partinin amaçlarına uygun taşınır ve taşınmaz mal alımına, satımına, işletilmesine, mevcut varlıklar üzerinde her türlü aynı veya borçlandırıcı hak oluşturmaya karar vermek,

Büyük kongreye sunulacak bilançoyu, kesin hesap raporunu, bütçeyi ve genel faaliyet raporunu hazırlamak,

Zorunlu sebepler dolayısıyla büyük kongrenin toplanmadığı hâllerde, partinin hukuki varlığına son verilmesi, tüzük ve programının değiştirilmesi dışındaki bütün kararları almak,

MERKEZ YÜRÜTME KURULU

Çalışma Esasları

Madde 24- MYK; Genel Başkan, Genel Başkan yardımcıları ve genel sekreter- den oluşur. TBMM grup başkan vekilleri MYK toplantılarına çağrılabilir. Grup başkan vekilleri söz alır, öneride bulunabilir ancak oy kullanamazlar.

Genel başkan hariç, MYK üyeleri Genel Başkanın teklifi üzerine MKYK üyeleri arasından belirlenir.

MYK, Genel Başkanın bulunmadığı zamanlarda resmî öncelikli sıraya göre Genel Başkan vekili(olmadığı hallerde siyasi işlerden sorumlu Genel Başkan Yardımcısı) başkanlığında toplanır.

Genel Başkan MYK'yı uygun gördüğü zamanlarda toplantıya çağırabilir.

Kurul üye tamsayısının salt çoğunluğu ile toplanır. Tam sayısının salt çoğunluğu ile karar alınır. Eşitlik hâlinde Genel Başkanın katıldığı görüş kabul edilir.

MYK üyeleri, Genel Başkanın teklifi üzerine MKYK'nın vereceği kararla veya MKYK'nın güven oylaması ile değiştirilebilir. Güvensizlik için üye tam sayısının 2/3 çoğunluğu gerekir.

Genel Başkan hariç, MYK üyeliği ile hükümet üyeliği aynı kişide birleşmez. MYK'nın çalışma usul ve esasları Genel Başkanlıkça çıkarılacak yönerge ile belirlenir.

Görev ve Yetkiler

Madde 25- MYK, partiyi MKYK kararları doğrultusunda sevk ve idare eder.

Partinin bütün teşkilat ve birimlerinin çalışmasında uyum ve iş birliğini sağlar ve teşkilat içi eğitim programlarını gerçekleştirir.

MKYK'nın gündemini hazırlar. Parti tüzüğü ve MKYK kararları çerçevesinde belirlenen takvime göre kongreleri yaptırır. Partinin TBMM grubu ve partili hükümet üyeleri ile Genel Merkez arasındaki koordinasyonu sağlar.

Tüzükte verilen görev ve yetkilerin dışında da gerekli her türlü karar ve tedbirleri alabilir ve MKYK' dan aldığı yetkiye dayanarak, MKYK yetkisindeki bütün konularda kararlar alıp uygulayabilir.

İş Bölümü

Madde 26- Genel başkan yardımcıları Genel Başkana yardımcı olmak üzere büyük kongre

sonrasında Genel Başkanın teklifi ile MKYK üyeleri arasından belirlenir. Genel Başkan

yardımcılarının görev ve faaliyet alanları ile sorumlulukları Genel Başkanlıkça belirlenir.

Genel Başkan yardımcılarının sayılarının artırılıp azaltılma yetkisi Genel Başkana aittir. Başkan

Yardımcılarının görev tanımları ve yetkileri Genel Merkez tarafından hazırlanacak yönerge ile

belirlenir. Genel Başkan yardımcıları;

1- Siyasi ve hukuki işlerden sorumlu genel başkan yardımcısı

2- Teşkilattan “ “ “ “

3- Seçim işlerinden “ “ “ “

4- Tanıtım işlerinden “ “ “ “

5- Dış ilişkilerden “ “ “ “

6- Yerel Yönetimlerden “ “ “ “

7- ARGE ve Ekonomik işlerden “ “ “ “

8- Halkla ilişkilerden “ “ “ “

9- Basın ve Medya İlişkilerinden “ “ “ “

9- Mali ve idari işlerden “ “ “ “

ve genel sekreter şeklinde görevlendirme yapılır.

Genel Sekreter

Madde 27- Genel Sekreter, Genel Merkez yazışmalarını yürütür. Genel evrak kayıtlarının tutulduğu birim olarak partinin yazışma ve haberleşme işlemlerini yürüterek tüm resmî yazışmaları yapar.

MKYK ve MYK toplantı tutanaklarını düzenler. Kararları zapta geçirir, imza edilmelerini sağlar ve uygulamalarını takip eder.

İL VE İLÇE TEŞKİLATI

İL TEŞKİLATI (SPK m.19,21)

İl Kongresi ve Delege Sayısı

Madde 28- İl kongresi; il başkanı, il yönetim kurulu ve il disiplin kurulu asıl ve yedek üyeleri ile büyük kongre asıl ve yedek delegelerini seçer.

Partinin il kongresi MKYK'nın uygun görmesi ile belirlenecek tarihte yapılır. Bu süre iki yıldan az, üç yıldan fazla olamaz.

İl kongresi, seçilmiş delegeler ile doğal delegelerden oluşur. İlin seçilmiş delege sayısı 600'ü geçemez.

Partili milletvekilleri, yönetim ve disiplin kurulları başkan ve üyeleri ile büyükşehir belediye başkanı il kongresinin doğal üyeleridir.

İl Başkanı

Madde 29- İl kongresinde aday olanlar arasından gizli oylama ile en yüksek oy alan aday il başkanı seçilir. İl başkanı en çok 3 yıl için seçilir.

İl içerisinde partiyi temsil eder.

İl teşkilatı adına yazışma yapar. Mali işlerle ilgili yazışmalarda muhasip üyenin, diğer yazışmalarda sekreter üyenin de imzası bulunur.

İl Yönetim Kurulu

Madde 30 - İl yönetim kurulu, il kongresi tarafından gizli oyla seçilen ve il başkanı hariç en az 7, en fazla elli üyeden oluşur. Kongrede asıl üye sayısı kadar yedek üye seçilir.

Parti tüzük ve programı çerçevesinde MKYK ve MYK kararlarının gereklerini yerine getirir.

İl Yürütme Kurulu

Madde 31- İl yürütme kurulu dış ilişkiler hariç MYK' ya paralel olarak başkan yardımcılarında oluşur, yardımcılardan biri il muhasibi, biri de il sekreteri olarak atanır.

İLÇE TEŞKİLATI (SPK m. 20-21)

İlçe Kongresi ve Delege Sayısı

Madde 32- İlçe teşkilatının en üst karar ve denetim organı olan ilçe kongresi; ilçe başkanı, ilçe yönetim kurulu asıl ve yedek üyeleri ile il kongre asıl ve yedek delegelerini seçer.

İlçe teşkilatı: illerin merkez ilçeleri ile bağlı ilçelerinde kurulur ve il başkanlıklarına bağlı olarak çalışır.

İlçe teşkilatı: İlçe kongresi, ilçe başkanı, ilçe yönetim kurulu ve belde teşkilatından oluşur.

İlçe kongresi seçilmiş 400 delege ile doğal delegelerden oluşur. İlçede kayıtlı üye sayısı 400'den az ise üyelerin tamamı ilçe kongresi delegesi sayılır. İlçeye kayıtlı üye sayısı 400'den fazla ise ilçe kongresinde her mahalle ve köyün kaç delege ile temsil edileceği, partinin ilçe ve çevresindeki köy ve mahallelerde son genel seçimde aldığı oy sayısına göre, parti seçimlere katılmamış ise ilgili ilçeye kayıtlı parti üye sayısına göre belirlenir.

Seçimle görev almış ilçe yönetim kurulu başkanı ve üyeleri, ilçe belediye başkanı, ilçeye bağlı belde belediye başkanları ilgili ilçenin; Büyükşehir hariç il belediye başkanları merkez ilçenin doğal delegeleridir.

Delege Seçimleri (SPK m: 20/3)

Madde 33- Köy ve mahalle delege seçimi, ilçe yönetim kurulu tarafından hazırlanacak takvim içinde, köy ve mahallelerde partinin bu yerlerde son genel seçimde aldığı oy miktarı, seçime katılmamış ise üye sayısı esas alınmak suretiyle bu yerlere verilecek kontenjanlara göre yapılır.

Köy ve mahallede kayıtlı parti üyelerinin listeleri delege seçiminden 15 gün önce ilçe binasında askıya çıkarılır. Partili her üye 3 gün içinde ilçe yönetim kuruluna itirazda bulunabilir. İlçe yönetimi, 2 gün içinde itirazı karara bağlar. Red kararına karşı 2 gün içinde il yönetim kuruluna itiraz edilebilir. İl yönetimi 5 gün içinde karar verir, verilen karar kesindir.

Delege seçimlerine karşı itirazlar 3 gün içinde il yönetim kuruluna yapılır. İl yönetim kurulunun red kararına karşı ilgili kişi 5 gün içinde MKYK'ya itirazda bulunabilir. MKYK'nın kararı kesindir.

Yönetim ve Yürütme Kurulu

Madde 34 - İlçe yönetim ve yürütme kurulunun görev ve yetkileri, il yönetim ve yürütme kuruluna paralel şekildedir. İlçe yönetim kurulu, ilçe başkanı hariç en az 5, en fazla 30 üyeden oluşur. Asıl üye sayısı kadar yedek üye seçilir.

Belde Kongresi, Başkanı Ve Yönetim Kurulu (SPK 7/3 ve 19 ek m. 2)

Madde 35- Belde teşkilatı, il ve ilçe merkezleri dışında belediye teşkilatı olan yerlerde kurulur. Belde yönetim kurulu belde kongresi tarafından gizli oyla seçilen belde başkanı dahil en az 3 en fazla 10 üyeden oluşur. Asıl üye sayısı kadar yedek üye seçilir.

Belde kongresi ilçe kongresinden önce uygun bir zamanda ilçe yönetim kurulu tarafından belirlenen tarihte yapılır.

Nüfusu 5000'denaz olan beldelerde kongre yapılmaz.

Kongre, seçilmiş ve doğal delegelerden oluşur. Doğal delegeler: Seçimle görev yapmakta olan başkan ve yönetim kurulu üyeleri ile partili belde belediye başkanından oluşur.

Belde teşkilatının kuruluşu, il yönetim kurulu tarafından atama ile gerçekleştirilir.

Belde teşkilatının oluşumu, görev ve yetkileri ile delege tespiti ve seçimleri ilçeye paralel bir yöntemle düzenlenir.

Ortak Hükümler

Kongreler

Madde 36- İl, ilçe kongrelerinin toplantı dönemi MKYK tarafından belirlenir. Bu süre 2 yıldan az 3 yıldan fazla olamaz.

İl kongresinde ili temsil edecek büyük kongre için belirlenen sayıda asıl, bu sayının yarısı kadar yedek delege seçimi yapılır. Delegelerin görev süresi bir sonraki olağan kongrenin toplantısına kadardır.

MKYK üye tam sayısının 2/3 çoğunluğu kararıyla delege seçimini iptal edebilir.

Geçici yönetim kurulu başkan ve üyeleri kongreye katılabilirler. Delege sıfatı olmayanların oy hakkı yoktur.

Kongre gündemi ilgili birimin yönetim kurulunca oluşturulur.

Kongreden en az yedi gün önce toplantının yer, zaman ve gündemi ilgili birim binasında yapılacak ilanla duyurulur. İlk toplantıda yeteri kadar çoğunluk sağlanamadığı takdirde ikinci toplantının yer,

zaman ve gündemi ilanda belirtilir. Güvenlik tedbirlerinin alınması için ayrıca beş gün önce mülki idare amirliğine de bildirilir.

Delege listeleri kongreden en az on beş gün önce yetkili seçim kurulu başkanlığına verilir. Yer, zaman ve gündemi ile çoğunluk sağlanamazsa ikinci toplantıya ilişkin bilgiler de eklenir.

Seçim başkanlığınca onaylı liste ve ekler kongreden yedi gün önce teşkilat birim binasında askıya çıkarılır. Askı süresi üç gün olup bu süre içinde yapılacak itirazlar en geç iki gün içinde hâkim tarafından kesin karara bağlanır.

Organ ve delege seçimleri gizli oy, açık tasnif ve liste yöntemi veya çarşaf liste ile yapılabilir.

Büyük kongre, il, ilçe ve belde delegelerinin tespiti, seçim yöntemi, adaylık ve çalışma düzenleri delege veya kongre yönetmeliğinde gösterilir.

Görev ve yetkiler

Madde 37- Her türlü ülke sorunları hakkında görüşmeler yapar, kararlar alır.

Delegelerin tekliflerini inceler ve karara bağlar.

Yönetim kurulunun çalışma raporunu, hesap durumunu kabul veya reddeder.

İstek sırasına göre söz verir ancak üst birim yetkililerine öncelik verilir.

Yönetim kurullarının ibrasına karar verir. Bu oylamalara ilgili birimin başkan ve üyeleri katılamazlar.

Kongre süresince aday olan engellilerin faaliyetlerini kolaylaştırmak için olanaklar nispetinde uygun şartlar oluşturur.

Kanun ve tüzükte belirtilen diğer görevleri yerine getirir.

Seçimlere İtiraz (SPK m. 21/10, 11)

Madde 38- Seçimin devamı sırasında yapılan işlemler ile tutanakların düzenlenmesinden başlayarak 2 gün içinde itirazlar seçim hâkimliğine yapılır. Hâkim bu itirazları aynı gün inceler ve kesin olarak karara bağlar.

Hâkim seçimlerin iptaline karar verdiği takdirde seçimlerin yenileneceği tarihi tespit eder ve partiye bildirir. Belirlenen günde sadece seçim yapılır.

Olağanüstü Toplantılar (SPK m. 14/7)

Madde 39- MKYK kararı veya delege tam sayısının yüzde yirmisinin noterlikçe onaylı, yazılı istemi üzerine olağanüstü toplantı yapılır.

Gündem, daveti yapan organca hazırlanır ve gündem dışında başka konu görüşülemez.

Birim yönetim kurulu çağrı tarihinden itibaren en geç 45 gün içinde olağanüstü kongreyi toplar.

Yönetim Kurulu Toplantıları

Madde 40- Yönetim kurulları üye tam sayılarının salt çoğunluğu ile toplanır. Kararlar toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile alınır. Oylarda eşitlik olması hâlinde başkanın katıldığı görüş kabul edilir.

Yönetim kurulunca çağrılanların haricinde kurul üyesi olmayanlar toplantılara katılamazlar.

Olağanüstü toplantılar, kurul üyelerinin 1/3'ünün talebi ile yapılır. Sadece toplantı nedeni konular görüşülür.

Başkanın yokluğunda teşkilat, resmî öncelikli sıraya göre başkan yardımcısı tarafından temsil edilir.

Yönetim kurulları, gerekli gördüklerinde daha sık toplanmayı kararlaştırabilirler.

Görevden Çekilme

Madde 41- Yönetim kurullarının toptan çekilmeleri hâlinde boşalan kurul yerine MKYK tarafından

yenileri atanır.

Sadece başkanlığın boşalması veya görevden alınması durumunda kurulun sıradaki yedek üyesi davet edilir, kurul toplanır, üye tam sayısının salt çoğunluğu ve gizli oyla üyelerinden birini başkan seçer.

Görevden Alma

Madde 42- Parti program ve ilkelerine uymayan,

İlgili belgeleri zamanında yetkili parti üst birimine veya ilgili makamlara göndermeyen yönetim kurulları ve başkanları uyarılır. 10 gün içerisinde uyarının gereklerini yerine getirmeyen,

İl ve ilçe başkanı ile yönetim kurullarını görevden almaya MKYK yetkilidir. Belde başkanı ve yönetimini ise görevden almaya il yönetim kurulu yetkilidir.

Görevden alma sebebi tespit edilip gerekli uyarı yapıldıktan sonra ilçe başkanı veya yönetim kurulunu görevden alınmasını il yönetim kurulu MKYK' dan, belde başkanı ve yönetim kurulunu görevden almaya ilçe yönetim kurulu ise il yönetim kurulundan gerekçeli bir raporla talep eder.

Görevden alma kararı, SPK 101/d-1 maddesindeki hâller dışında, üye tam sayısının üçte iki çoğunluğu ve gizli oyla alınır.

Görevden alma kararlarına karşı yargı yolu açıktır. Yetkili yargı mercii görevden alınanın görev yaptığı yer mahkemesidir. Yargıya yapılacak başvuru yürütmeyi durdurmaz.

Geçici Kurullar (SPK m.19/5- 20/8)

Madde 43- Geçici kurullar görevden alma ve çekilme hâlinde oluşturulan kurullardır. Bu kurullar seçilmişlerin hak ve yetkilerini kullanırlar.

Görevden alma kararın ilgililere tebliğinden itibaren 45 gün içinde il kongresi, 30 gün içinde ilçe kongresi, 15 gün içinde belde kongresi toplanarak yeni yönetim kurulunu seçer; çekilme durumunda da aynı süreler geçerlidir. Kongreler yeni delege seçimi yapılmamışsa eski delegelerle yapılır.

YAN KURULUŞLAR VE TEMSİLCİLİKLER

Madde 44- Yan kuruluş olan kadın ve gençlik kolları parti merkez, il ve ilçe teşkilatlarına paralel olarak ilçelerde, il merkezlerinde ve genel merkezde kurulur.

İlçe ve belde yönetim kurulları kendilerine bağlı mahalle, köy sandık temsilcilikleri ile temsilci kurulları kurabilirler.

Yurt dışı temsilcilikleri; vatandaşlarımızın ve ilişkilerimizin yoğun olduğu ülkelerde ve merkezlerde MKYK'nun kararıyla oluşturulur.

Diğer yan kurullar: Devamlı veya geçici görev yapmak üzere genel merkez, il ve ilçelerde kurulabilecek kurul ve komisyonlardır.

Gençlik ve kadın kolları ile yurt dışı temsilcilikleri ve diğer yan kurulların kuruluş, çalışma esasları, görevleri ve atanmaları çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

PARTİ GRUPLARI

TBMM Parti Grubu (SPK m.22)

Madde 45- En az 20 milletvekiline sahip siyasi parti TBMM'de grup oluşturabilir. Grup oluşturma kararı parti Genel Başkanı tarafından TBMM başkanlığına yazıyla bildirilir. Parti milletvekilleri bu grubun üyeleridir.

TBMM'de grup kurulması, grup başkan vekilleri, grup yönetim kurulu, grup disiplin kurulu seçimleri ve grup üyelerinin görevleri, grup iç yönetmeliğinde gösterilir.

Grup iç yönetmeliği SPK 23 maddesine uygun olarak hazırlanıp kabul edildikten sonra TBMM başkanlığına sunulur.

Grup iç yönetmeliğine parti tüzük ve programına aykırı hükümler konulamaz.

TBMM Grup Başkanı, Başkan Vekilleri, Grup Yönetim Kurulu (SPK m.24, 25,26)

Madde 46- Parti Genel Başkanı aynı zamanda TBMM grubunun da başkanıdır.

Genel Başkan milletvekili değilse, Parti meclis grubu yapacağı ilk toplantıda üye tam sayısının salt çoğunluğu ile bir grup başkanı seçer. İlk iki turda çoğunluk sağlanamazsa üçüncü turda en çok oy alan seçilmiş olur.

Grup yönetim kurulunun başkan ve başkan vekilleri dâhil kaç kişiden oluşacağı grup iç yönetmeliğinde belirtilir.

Grup başkan vekilleri, grubun yasama çalışmalarının yürütülmesinde genel başkanın yardımcısıdır.

İl Genel Meclisi ve Belediye Meclisi Grupları

Madde 47- İl genel meclisi grubu ile belediye meclisi grubu partili meclis üyelerinden oluşur. Grup üyeleri aralarında başkan, başkan vekili ve kâtip üye seçerler.

İl genel meclisi grubu ve belediye meclisi grubu parti tüzük ve programı çerçevesinde hareket ederler.

PARTİ DİSİPLİN KURULLARI

İl Disiplin Kurulu (SPK m.19/7)

Madde 48- İl disiplin Kurulu il kongresinde 3 asıl ve 3 yedek üye olarak seçilir. Seçildikten sonra en geç 10 gün içinde toplanarak aralarında başkan ve kâtip üye seçerler.

İl disiplin kurulu, merkez disiplin kurulu ve TBMM parti grup disiplin kurulunca bakılacak işler dışında disiplin soruşturması yapmaya ve karar vermeye yetkilidir.

İl disiplin kurulu ilgilinin savunmasını aldıktan sonra karar verir. Karara karşı bildirimden itibaren 10 gün içinde ilgili kişi veya yönetim kurulu merkez disiplin kuruluna itiraz edebilir. Merkez disiplin kurulu kararı kesindir.

İtiraz edilmemiş olsa bile ihraç ile ilgili karara karşı il disiplin kurulu başkanlığınca ilgili soruşturma dosyası 10 gün içinde merkez disiplin kuruluna gönderilir. İhraç kararı merkez disiplin kurulu kararı ile kesinleşir.

Merkez Disiplin Kurulu (SPK m.17)

Madde 49-Merkez disiplin kurulu büyük kongre tarafından seçilen 7 asıl 5 yedek üyeden oluşur. Seçildikten sonra en geç 10 gün içinde en yaşlı üyenin başkanlığında toplanır. Aralarında başkan, başkan yardımcısı ve kâtip üye seçerler.

Merkez disiplin kurulu Partinin Genel Başkanı, MKYK asıl ve yedek üyeleri, kendi başkan ve üyeleri, TBMM eski üyeleri ve eski hükümet üyeleri; partinin kurucu üyeleri, il yönetim kurulları ve il disiplin kurullarının başkan ve asıl üyeleri; il, ilçe, belediye başkanları, yan kuruluşların il başkanları ile ilgili olarak disiplin soruşturmasını yapar ve SPK 57. madde hükmü saklı kalmak üzere karara bağlar.

Merkez disiplin kurulu, il disiplin kurulunun üst mercii olarak il disiplin kurulu kararlarına karşı yapılan itirazları SPK. 57. madde hükmü saklı kalmak üzere kesin karara bağlar.

Grup Disiplin Kurulu (SPK m.25)

Madde 50- Grup genel kurulunca seçilen ve sayıları grup içi yönetmeliğinde belirlenen üyelere oluşur. TBMM grup iç yönetmeliğinde belirtilen disiplin suçlarıyla ilgili işlere bakar ve karara

bağlar. TBMM üyeleri bu karara karşı 10 gün içinde karma disiplin kuruluna itirazda bulunabilir. Milletvekilleri ile ilgili disiplin soruşturması ve verilecek cezalar grup iç yönetmeliğinde gösterilir.

Karma Disiplin Kurulu (SPK m.25/2)

Madde 51- Merkez disiplin kurulu ile grup disiplin kurulundan oluşur. Merkez disiplin kurulu başkanı ve kâtip üyesi bu kurulun başkanı ve kâtip üyesidir.

Kurul, partili milletvekillerinin ihracını gerektiren davranışları sebebiyle disiplin soruşturmasını yapar ve kesin olarak karara bağlar.

Disiplin Suçları ve cezaları (SPK m. 53)

Madde 52- Disiplin cezaları; Uyarma, Kınama, Partiden ve gruptan geçici ihraç, Partiden ve gruptan kesin ihraç. Uyarma, yazılı olarak dikkat çekmektir. Kınama, yazılı olarak kusur bildirmektir. Geçici ihraç, üyenin partiden altı aydan bir yıla kadar ilişkisinin kesilmesidir. Geçici ihraç cezası sürenin dolmasıyla işlemde kalkmış sayılır. Kesin ihraç, üyenin süresiz olarak parti ile ilişkisinin kesilmesidir. Partiden ihraç kararları teşkilatlara duyurulur, ilgilinin kayıtlı olduğu ilçedeki kütüğüne işlenir.

Uyarma cezasını gerektiren suçlar:

Görevi ile ilgili çalışmalarda partinin amaç ve ilkelerine aykırı davranışta bulunmak, Yapılan uyarıya rağmen aıdatını ödememekte ısrar etmek, Partinin mallarını özentisiz ve amacı dışında kullanmak.

Kınama cezasını gerektiren suçlar:

Partinin menfaatlerini zedeleyici yayın ve propaganda yapmak, Parti organlarının verdiği parti görevini kabul etmemek, Parti defterlerini kanun, tüzük ve yönetmeliklere aykırı tutmak.

Geçici ihraç cezasını gerektiren suçlar:

Partide görevli olmadığı halde kendisine belli görevler verilmiş gibi davranmak, Kapalı toplantılarda tartışılan konuları açıklamak, Yapılan uyarılara rağmen seçimlerde parti adaylarının aleyhine, diğer partili adayların lehine çalışmak, Parti çalışmalarında üyelere karşı şiddet kullanmak, Görevden ayrıldığında iade etmesi gereken eşyayı iade etmemek, Parti yöneticileri ve üyeleri hakkında iftira ve karalamada bulunmak.

Kesin ihraç cezasını gerektiren suçlar:

Parti görevlerini kendisinin ya da başkasının kişisel çıkarlarına alet ederek parti nüfuzunu kötüye kullanmak, Parti parasını ve eşyasını zimmetine geçirmek, Kongrelerde ve aday yoklamalarında menfaat karşılığı oylama sonuçlarına tesir etmek, Partiye ait belge ve kayıtlarda hile veya sahtecilik yapmak, Parti yöneticileri tüzel kişiliği hakkında basın yoluyla iftira ve karalamada bulunmak, Parti tüzük ve programına aykırı hareket etmekte ısrar etmek.

Sevk Yetkisi

Madde 53. İl sınırları içerisinde ikamet eden parti üyeleri hakkında il disiplin kuruluna sevk yetkisi il yönetim kuruluna, MKYK, merkez disiplin kurulu üyeleri ile milletvekilleri, milletvekili olmayan bakanlar ve Genel Başkan hakkında merkez disiplin kuruluna sevk yetkisi MKYK'ya, milletvekillerinin TBMM işlemleri ile ilgili veya parti grubuna ilişkin grup disiplin veya karma disiplin kuruluna sevk yetkisi ise grup yönetim kuruluna aittir.

Disiplin kurullarına sevk kararı gizli oyla ve bu kararı alacak kurulun üye tam sayısının salt çoğunluğu ile alınır.

Tedbir Kararı (SPK m.59)

Madde 54- Partiden geçici veya kesin çıkarmayı gerektiren hâllerde, disiplin cezası verilmesi için

sevk kararı almaya yetkili olan parti organları, tedbir niteliğinde olmak üzere disiplin kuruluna sevk edilen üyeyi parti içindeki görevlerinden derhal uzaklaştırabilirler.

Hakkında tedbir kararı verilen üye, ayrıca başka bir karara gerek olmaksızın partideki görevinden uzaklaştırılır ve üyelik haklarından mahrum kalır.

İlgili, bu tedbir kararının kaldırılmasını sevk edildiği disiplin kurulundan isteyebilir. Bu istek, disiplin kurulu tarafından 7 gün içinde karara bağlanır.

Bu karara itiraz üst disiplin kuruluna bir hafta içerisinde yapılabilir. Üst disiplin Kurulunun kararı kesindir.

İtiraz ve Yargı Yoluna Başvurma (SPK m. 57)

Madde 55- Disiplin kurullarınca birinci derece olarak verilen disiplin cezalarına karşı; hakkında hüküm verilen parti üyesi veya takibat yapan yönetim kurulu tarafından tebliğ tarihinden itibaren 10 gün içinde itiraz edebilir.

Hakkında partiden veya gruptan geçici veya kesin çıkarma cezası verilen parti üyesi, bu cezaya karşı disiplin kuruluna sevk eden organ veya merci veya disiplin kurulunun görev ve yetkisizliği veya alınan kararların kanuna, parti tüzüğüne ve iç yönetmeliğe şekil ve usul bakımından aykırı bulunduğu iddiasıyla, parti itiraz yollarını kullandıktan sonra nihai karar niteliğindeki son karara karşı 30 gün içerisinde, nihai karar veren merciin bulunduğu yer Asliye Hukuk Mahkemesine itiraz edebilir. Mahkemenin kararı kesindir.

Zaman Aşımı

Madde 56- Öğrenildiği tarihten itibaren 6 ay, vukuundan itibaren 2 yıl içinde sevk kararı almamış disiplin suçları ile ilgili soruşturma yapılamaz.

Af Yetkisi (SPK m. 58)

Madde 57- Kesinleşen disiplin cezalarının af yetkisi MKYK'ya aittir. MKYK bu yetkisini ilgilinin başvurusu üzerine kullanabilir.

Ortak Hükümler (SPK m.32, 53/4, 55,56)

Madde 58- Disiplin kurullarının görev süresi, yeni disiplin kurulunun seçilmesi ile sona erer.

Disiplin kurulları üye tam sayısının 2/3 çoğunluğu ile toplanır, hazır üyelerin çoğunluğu ile de karar verir. Ancak kesin çıkarma kararlarında üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar verir.

Partinin disiplin kurulu üyeleri; kongreler, TBMM'deki parti gurubu üyelikleri hariç partinin diğer organ kurul ve görevlerinde bulunamaz, partiye maddi bir hizmet bağı ile bağlanamaz ve partiden herhangi bir suretle gelir sağlayamazlar.

Bir disiplin kurulunda görev alan diğer bir disiplin kurulunda görev alamaz.

Eşler ile ikinci dereceye kadar kan ve sıhrî hısımlar aynı disiplin kurulunda görev alamaz ve bunlarla ilgili kararlara katılamazlar.

Disiplin kurulları en geç otuz gün içinde karar verirler, verilen kararlar ise en geç otuz gün içinde ilgiliye tebliğ edilir.

Disiplin kurullarına sevk yetkisine sahip bulunan parti organ ve mercilerinin kararları ile disiplin kurullarınca verilen disiplin cezaları hakkında partinin hiçbir kademesinde ve kongresinde görüşme yapılamaz ve karar alınmaz.

Disiplin kuruluna sevk edilen partilinin, yazılı veya sözlü savunması alınmadan karar verilemez. Savunma için verilecek süre, disiplin kurulu başkanlığınca yazılı çağrı belgesinin ilgiliye tebliğ tarihinden itibaren 15 gündür. Ancak seçimlerde veya kamuoyu önünde açıkça veya yayın yoluyla işlenen disiplin suçlarında bu süre 7 gündür. Savunma süresini geçirenler savunma hakkından vazgeçmiş sayılırlar.

Yönetmelik

Madde 59- Disiplin işlerinde uygulanacak yöntemler ile ilgililerin savunma ve itiraz hakları kurullarda görev bölümü; kurulların toplanma, çalışma ve karar alma esasları; süreler ve diğer işlemler disiplin yönetmeliği ile düzenlenir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

PARTİ DENETMENLERİ, MECLİSLERİ VE KURULLAR

Denetmenler

Madde 60- Parti üyelerinin parti adına tüm eylem ve işlemlerinin kanun, tüzük program ile parti politikalarına, birim kongreleri ve MKYK kararlarına uygun olup olmadığı tespiti ve alınması gereken tedbirleri yerinde belirlemek amacıyla yapılan faaliyetlerin tümü denetim konusudur.

Parti denetmenlerinin çalışma yöntemleri, görev ve yetkileri yönetmelikle düzenlenir.

Partinin birim yönetim kurulları araştırma, inceleme ve danışma komisyonları oluşturabilirler.

Danışma meclislerinin yapısı, üyeleri ve çalışma yöntemleri MKYK tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

BEŞİNCİ KISIM

SEÇİMLER VE ADAYLAR (SPK m. 36 - 52)

Milletvekilleri Seçimleri İçin Aday Tespitleri

Başvuru ve İnceleme

Madde 62- Milletvekili genel veya ara seçimlerinde, adaylık için müracaat edenlerin adaylığı MKYK tarafından;

Ön seçim,

Aday yoklaması,

Merkez yoklaması usullerinden biri veya birkaçı ile yapılabilir.

Hangi seçim çevresinde hangi usulle aday tespiti yapılacağına MKYK karar verir.

Ön seçim, Siyasi Partiler Kanunu'nun ön seçimle ilgili hükümleri uyarınca yapılır.

Aday yoklamasına katılacak seçmenleri belirleme yetkisi MKYK'ya aittir.

Merkez yoklaması, MKYK tarafından adayların belirlenmesidir.

Aday listeleri kesinleşmeden oluşacak eksiklikler MKYK tarafından doldurulur. MKYK il ve ilçe yönetim kurullarını da yetkili kılabilir.

Seçimlerde, seçilme yeterliliğine sahip herkes aday adayı olabilir. Bu nitelikteki aday adaylarından hangi şartlarla adaylıklarının kabul edileceği ve müracaat usulleri MKYK tarafından belirlenir.

Bir kimse aynı seçim için birden fazla yerde ön seçime katılamaz. Ön seçime katıldıktan sonra başka bir partiden merkez adayı olamaz. Partiden istifa etmemiş bir kişi bağımsız aday olamaz.

Kontenjan Adaylığı (SPK m. 37/2)

Madde 63- Aday tespitleri, ön seçim ya da aday yoklaması şekillerinden biri ile yapılacaksa toplam olarak TBMM'nin üye tam sayısının yüzde beşini aşmamak kaydıyla ilini, seçim çevresini, aday listesindeki sırasını, ön seçim veya aday yoklaması tarihinden en az on gün önce Yüksek Seçim Kuruluna bildirmek koşuluyla merkez (kontenjan) adaylığı göstermeye Genel Başkan yetkilidir.

Kontenjan adaylığı gösterilenler, ön seçim veya aday yoklamasına katılamazlar.

Yerel Seçimlerde Aday Tespitleri

Madde 64- Adayların ön seçim veya aday yoklaması usullerinden biri ile belirlendiği hâllerde aday adayı olmak isteyen teşkilat başkan ve yönetim kurulu üyelerinin seçim takviminde belirtilen süre içinde görevlerinden istifaları zorunludur.

Seçimlerde aday gösterme yetkisi MKYK'ya aittir. MKYK bu yetkisini alt birimlere devredebilir.

Yönetmelik

Madde 65- Milletvekili seçimleri ve yerel seçimlerde adaylığa müracaatın şekil ve şartları, aday belirlemeye ilişkin hususların usul ve esasları, seçim sonuçlarına itiraz gibi konular tüzük hükümleri saklı kalmak kaydıyla MKYK tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

ALTINCI KISIM

PARTİ GELİR VE GİDERLERİ İLE BÜTÇE VE KESİN HESAP

Gelirler (SPK m 61)

Madde 66- Partinin gelir kaynakları aşağıdaki gibidir:

Giriş ve üyelik aidatı,

Milletvekilliği aidatı,

Adaylık için başvuranlardan alınan özel aidat,

Parti yayınlarının satış bedelleri,

Parti bayrağı, flaması, rozeti ve benzeri işaretlerinin satışından sağlanan gelirler,

Üye kimlik kartlarının ve parti defter, makbuz ve kâğıtlarının sağlanması karşılığında alınacak gelirler,

Parti mal varlığından elde edilecek gelirler,

Bağışlar,

Devletçe yapılan yardımlar ve SPK 110.maddesine göre partiye intikal edecek mallar, hak ve alacaklar.

Parti mal varlığından alınan gelirler hariç diğer gelir kaynaklarından elde edilen gelirlerden hiçbir şekilde resim ve harç alınmaz.

Gelirler genel merkezce bastırılan makbuzlar karşılığında alınır. Seri ve sıra numaraları genel merkezde tutulur. Tüm teşkilat birimleri aldıkları ve kullandıkları makbuzlar dolayısıyla MKYK'ya karşı sorumludurlar.

Giriş aidatı asgari 1 TL, azami 2000 TL' dir ve partiye girişte bir kez ödenir. Üyelik aidatı yıllık asgari 12 TL, azami 5000 TL olup aylık veya yıllık olarak ödenir. Azami ve asgari miktarlar her yıl tüketici fiyat artış oranı kadar artırılarak uygulama yapmaya MKYK yetkilidir.

Üniversite öğrencilerinden giriş aidatı alınmaz.

Partili milletvekillerinin ne kadar aidat vereceği ve bu yolla sağlanmış olan gelirlerin, TBMM parti grubu çalışmalarına ve parti genel merkezine ne oranda ayrılacağı, TBMM grup kararı ile tespit edilir. Bu aidatların yıllık miktarı, milletvekili ödeneğinin bir aylık tutarını geçemez.

Partinin TBMM'de grubu yoksa milletvekili aidatlarının yukarıda belirtilen miktarın yarısını geçmemek kaydıyla MKYK saptar.

Adaylık için başvuru aidatı, MKYK tarafından belirlenir. Bu belirlemede, adayların sosyal ve ekonomik durumları da göz önünde tutulabilir.

Bağışlar SPK 66. maddesi hükümlerine uygun olarak kabul edilir.

Partiye yapılacak yardımların MKYK tarafından belirlenecek belli bir miktarı il ve ilçe teşkilatlarına gönderilebilir.

Giderler ve Sorumluluk (SPK m. 70- 71-72)

Madde 67- Harcamalar, sözleşmeler ve yükümlülükler parti tüzel kişiliği adına yapılır.

İl ve ilçe yönetim kurulları olağan bütçeleri dışında sözleşme yapması ve yükümlülük altına girmesi, ilgili genel başkan yardımcısının olurlarına bağlıdır. Olursuz yapılan bağış ve yükümlülüklerden parti tüzel kişiliği sorumlu tutulamaz; MKYK veya Genel Başkan veya parti tüzel kişiliği aleyhine takipte bulunulamaz

Bu ve benzeri durumlarda sorumluluk sözleşmeyi yapan veya yükümlülük altına giren kişi veya kişilere aittir. Partinin bütün giderleri parti tüzel kişiliği adına yapılır ve amaçlarına aykırı harcama yapılamaz.

Tüm harcamalar, yetkili organ veya merciin kararına dayanması şarttır.

Siyasi partiler üyelerine, gerçek ve tüzel kişilere hiçbir şekilde borç veremezler.

Bütçe ve Kesin Hesap (SPK m.73)

Madde 68- İl yönetim kurulu, bağlı ilçeleri de kapsamak üzere, gelir ve gider tahminlerini ayrı ayrı gösteren yıllık bütçeyi hazırlar ve her yılın ekim ayı sonuna kadar genel merkeze gönderir.

Bu bütçeler ile aynı süre içinde hazırlanacak genel merkez bütçesi en geç ilgili takvim yılından önceki aralık ayı sonuna kadar MKYK tarafından incelenir ve karara bağlanır.

İlçeleri de kapsamak üzere iller teşkilatı her bütçe yılını izleyen nisan ayı sonuna kadar, bir önceki yıla ait uygulama sonuçlarını gösteren kesin hesaplarını hazırlarlar. İller teşkilatından gönderilenler ve parti merkezine ait olan kesin hesaplar, MKYK tarafından incelenerek karara bağlanır ve birleştirilir.

Parti hesapları, bilanço esasına göre düzenlenir.

Genel Başkan, karara bağlanarak birleştirilmiş olan tüm parti teşkilatı ile ilgili kesin hesapların bir örneğini, haziran ayı sonuna kadar Anayasa Mahkemesi ve bilgi için Cumhuriyet Başsavcılığına gönderir.

Yönetmelik

Madde 69- Parti tüzel kişiliği adına sözleşme yapılmasına ve yükümlülük altına girilmesine, gelir ve gider defterlerinin tutulmasına, parti bütçe ve kesin hesaplarının düzenlenmesine ilişkin kurallar ve bu konulardaki yönetim birimlerinin görev ve sorumlulukları MKYK tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

YEDİNCİ KISIM

PARTİ DEFTERLERİ(SPK m 60)

Parti Defterleri

Madde 70- Her birimdeki parti organı, üye kayıt defteri, karar defteri, gelen ve giden evrak kayıt defteri, gelir ve gider defteri ile demirbaş eşya defteri tutmak zorundadır. Üye kayıt defterleri yalnız ilçe yönetim kurulları tarafından mahalle ve köy esasına göre tutulur.

Karar defteri, ilgili organın kararlarını tarih ve sıra numarasıyla ihtiva eder. Kararlar oylamaya katılanlar tarafından imzalanır. Kongre kararlarının bulunduğu tutanak özeti MYK tarafından imzalanır.

Gelen ve giden evrak defterine yazılır, tarih ve sıra numarasıyla işlenir. Gelen evrakın asılları ile giden evrakın sureti, bu tarih ve numarasıyla saklanır.

Gelir ve gider defterine, gelirler ve giderlerin alınıp harcandığına dair belgeler sırasıyla işlenir.

Parti organ ve kurullarınca tutulmasında fayda görülen diğer defterler, yönetmelikle belirlenir.

SEKİZİNCİ KISIM

HÜKÜMET İLİŞKİLERİ

Hükümet Kurma ve Koalisyonlara Katılma

Madde 71- Partinin hükümet kurmasına, koalisyonlara katılmasına ve partinin kurulmuş hükümetlerden veya katıldığı koalisyonlardan ayrılmasına karar verme yetkisi MKYK'nındır.

Kurul bu yetkisini, Parti Genel Başkanına devredebilir. MKYK'nın hükümet kurma ve kurulmuş hükümetlerden veya koalisyonlardan ayrılma yönünde karar almak üzere yapacağı toplantılara parti meclis grubu yönetim kurulu üyeleri de katılabilirler.

Hükümetten ve koalisyondan ayrılma kararı alındıktan sonra partili bakanlar istifa ederler. Aksi takdirde partiden istifa etmiş sayılırlar.

Partinin kuracağı hükümet veya katılacağı koalisyonda görev alacak bakanlar Anayasanın 109'uncu maddesi çerçevesinde belirlenir. Parti grubunda ve parti organlarında bu konuda karar alınamaz.

Genel Başkan dışında MYK üyeliği ile hükümet üyeliği aynı kişide birleşemez.

DOKUZUNCU KISIM

ÇEŞİTLİ HÜKÜMLER

Teşkilatların İlk Kuruluşu

Madde 72- Kurucular kurulu, bu tüzüğün büyük kongreye tanıdığı bütün görevleri yüklenir ve yetkileri taşır. Kanun ve tüzüğün verdiği bütün görevleri yapar.

Partinin tüzel kişilik kazanmasından itibaren 30 gün içinde kurucular kurulu toplanır ve Genel Başkanı, MKYK'yı, merkez disiplin kurulunu seçer. İlgili mercilere bildirimde bulunur.

Kurucu il, ilçe ve belde başkanları kendi yürütme ve yönetim kurullarının; kurucu genel başkan ise MYK ve MKYK'nın doğal üyesidir.

Yerel teşkilatların birim organları kongrelerini yapıncaya kadar görevli olmak üzere başkan, yönetim, disiplin kurulu üyeleri MKYK tarafından atanır. Atanan kişiye "görevlendirme belgesi" verilir. Bu kişinin oluşturacağı listenin merkezce onaylanması ile kurucu yönetim kurulmuş olur. Kurucu kurulların oluşturulmasında yedek üye yazımı zorunlu değildir.

Kadın ve gençlik kollarının ilk oluşumu, kolun bir üst yönetim kurulunun yapacağı atama ile il yönetimleri ise teşkilattan sorumlu genel başkan yardımcısının oluru ve kolun genel merkez yönetiminin yapacağı atama ile gerçekleştirilir.

Genel merkez yönetimi ise teşkilattan sorumlu genel başkan yardımcısının önerisi ve MKYK'nın onayı ile gerçekleşir.

Parti Tüzel Kişiliğine Son Verme

Madde 73- Parti tüzel kişiliğine MKYK'nın teklifi ve büyük kongre üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ile son verilebilir. Parti malları ile ilgili tasfiye şekli SPK 110. maddesine uygun olarak büyük kongre kararında gösterilir.

Yetki Devri

Madde 74- Parti üst birim organları belirleyecekleri usul ve esas çerçevesinde yetkilerini geçici veya sürekli olarak alt birim organlarına bırakabilir.

Tüzükte öngörülen süreleri kısaltmaya MKYK yetkilidir.

Yukarıdaki fıkralar kanunların amir hükümlerine aykırı olamaz.

Makamlara Bildirimde Bulunma

Madde 75- Kongreler hariç, göreve getirilenlerin ad ve soyadları, ikametgâhları ve nüfus cüzdanı örnekleri doğum yeri ve tarihleri, meslek ve sanatları, seçim ve atamayı takip eden 15 gün içinde mahallin en büyük amirine bir yazıyla bildirilir.

Merkez teşkilatında görev alanlarla ilgili bildirim de aynı süre içerisinde doğrudan İçişleri Bakanlığına ve Cumhuriyet Başsavcılığına verilir.

Kuruluştaki Üye Yazım Yetkisi

Madde 76- Parti alt birim organları oluşturuluncaya kadar, üye başvuruları MYK tarafından karara bağlanır. Alt birim organları oluşunca kayıt işlemleri ilgili alt birime işlem yapmak üzere gönderilir.

Tüzükte Hüküm Bulunmayan Hâller

Madde 77- Parti tüzüğünde hüküm bulunmaması hâlinde Siyasi Partiler Kanunu (SPK), Dernekler Kanunu (DK), Medeni Kanun (MK), TBMM iç tüzüğünün ilgili hükümleri geçerlidir.

Program ve Tüzüğü Değiştirme Yetkisi

Madde 78- Bu yetki kanun ve tüzüğe uygun olarak büyük kongre tarafından yapılır.

Yönetmelikler

Madde 79- Uygulama ile ilgili yönetmelikler MKYK'ca hazırlanır ve onaylanır. Değişiklikler de aynı yöntemle yapılır.

Tüzüğün öngördüğü yönetmelikler ilk olağan kongreden sonra üç ay içinde hazırlanır.

ONUNCU KISIM

GEÇİCİ HÜKÜMLER

Geçici Madde 1- Yapılacak olan ilk kongreye kadar Kurucular Kurulu üye kaydı yapabilir.

Yürürlük

Madde 80- Bu tüzük kurucular kurulunun kabul ettiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 82- Bu tüzük hükümlerini Merkez Karar ve Yönetim Kurulu yürütür.